

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
RELIGIE PENTICOSTALA**

**- București -
2020**

A. Notă de prezentare

Prezenta programă se adresează profesorilor care susțin examenul național de definitivare în învățământul preuniversitar în specializarea *Religie Penticostală*. Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educațional. Programa este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

Absolvenții facultăților de profil și profesorii care susțin examenul la disciplina *Religie Penticostală* pot preda în învățământul preuniversitar disciplina *Religie Penticostală* și *Discipline Teologice de Specialitate*, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Programa a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi ale disciplinei de specialitate din următoarele domenii teologice *Studiul Bibliei, Doctrină biblică, Pneumatologie, Istorie Bisericească Universală, Istoria Bisericii Penticostale*, precum și din domeniul *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ secundar superior, filiera teologică, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția predării disciplinei *Religie Penticostală*, precum și a *Didacticii disciplinei și a metodicii predării Religiei*;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. Competențe specifice profesorului de religie

Programa vizează, pe lângă conținuturile științifice și cele de *didactică a disciplinei și a metodicii predării religiei*, anumite competențe specifice profesorului de *Religie Penticostală*, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- operarea cu adevărurile fundamentale de credință și cu elementele de didactică și de metodică a predării religiei, într-o varietate de contexte educaționale;
- organizarea situațiilor de învățare și a celor educaționale, în general, în conformitate cu valorile morale și spirituale specifice disciplinei Religie;
- aplicarea principalelor documente școlare reglatoare în vigoare – planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale – în conformitate cu specificul acestora și al contextului educațional;
- proiectarea activității didactice prin valorificarea conexiunilor logice dintre elementele din structura planurilor-cadru de învățământ (de ex.: relațiile dintre disciplinele din aria curriculară Om și societate) și a celor din structura programelor școlare (de ex.: relația dintre competențele specifice, conținuturile învățării, exemplele de activități de învățare, evaluarea rezultatelor învățării elevilor)
- organizarea procesului didactic, valorificând elementele de proiectare, specificul contextului, precum și strategiile didactice orientate spre obținerea unui climat educativ stimulat și eficient
- evaluarea rezultatelor învățării elevilor, prin utilizarea de strategii și instrumente de evaluare adecvate documentelor curriculare în vigoare;
- adecvarea demersurilor didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării cognitiv-afective a elevilor;
- valorificarea în demersul didactic a relațiilor trans-, inter-, intra- și multidisciplinar;
- comunicarea didactică empatică și eficientă, în contextul activităților specifice disciplinei Religie.

C. Tematica la disciplina de specialitate

Domenii teologice:

1. *Studiul Bibliei*
2. *Doctrina biblice*
3. *Pneumatologie*
4. *Istoria Bisericii*

D. Tematica pentru didactica disciplinei și metodică predării Religiei

C. 1. STUDIUL BIBLIEI

1. Legea Vechiului Testament

- Genesa: Creația biblică. Căderea omului. Potopul. Turnul Babel.
- Strămoșii poporului evreu: Avraam, Isaac, Iacov, Iosif.
- Formarea poporului evreu.
- Legământul dintre Dumnezeu și poporul evreu. Contextul evenimentului (eliberarea din robia egipteană, călătoria prin pustie, darea Legii).
- Cortul întâlnirii : semnificație și elemente componente majore.
- Calea spre Dumnezeu – sistemul jertfelor mozaice.
- Umblarea cu Dumnezeu – închinarea și sărbătorile evreilor.

2. Istoria Vechiului Testament

- Poporul Israel în perioada monarhiei.
- Contextul apariției monarhiei. Saul - primul împărat (ascensiune și decădere).
- David – întemeietorul celei mai lungi dinastii (alegerea lui David, împărat la Hebron și Ierusalim, consolidarea statului național evreu, păcatul lui David și consecințe.
- Solomon și construcția Templului.
- Dezbinarea împărăției.
- Robia asiriană și babiloniană.
- Reîntoarcerea din robie: restaurarea cetății Ierusalim și restaurarea spirituală.

3. Lumea Noului Testament

- Aspecte politice, sociale și economice ale lumii Noului Testament. Iudaismul, Creștinismul
- Evangheliile - prezentare generală.
- Problema sinoptică. Asemănări și deosebiri între evanghelia după Ioan și evangheliile sinoptice. Viața și lucrarea Domnului Isus în cele patru evanghelii.
- Călătoriile misionare ale apostolului Pavel. Cele trei călătorii misionare – traseu, evenimente deosebite, epistole scrise în această perioadă
- Conciliul de la Ierusalim, probleme dezbătute

Bibliografie

1. Tenney Merrill C., Privire de ansamblu asupra Noului Testament, Editura Societatea Misionară Română, Oradea, 1991
2. Tenney, Merrill C. Studiu al Noului Testament, Editura Societatea Misionară Română, Oradea, 1991
3. Schultz, Samuel, *Călătorie prin Vechiul Testament*, Ed. Logos, Cluj Napoca, 1998

C. 2. DOCTRINE BIBLICE

1. Bibliologie

- Biblia, Cuvântul lui Dumnezeu. Inspirația și autoritatea Scripturii
- Revelația generală și revelația specială

2. Doctrina despre Dumnezeu

- Baza biblică a trinității
- Atributele lui Dumnezeu

3. Doctrina despre Isus Hristos

- Umanitatea și divinitatea lui Isus Hristos. Baza biblică (întrupare, afirmațiile lui Isus despre Sine, afirmațiile apostolilor despre Isus)
- Semnificația de bază a ispășirii (jertfa, împăcarea, substituirea, reconcilierea)
- Învierea Domnului Isus (natura, semnificația teologică, dovezile învierii)

4. Doctrina despre om - antropologie

- Omul, ființă unică
- Cele trei părți componente ale omului
- Starea omului la originea lui

5. Doctrina despre păcat

- Definirea păcatului
- Cauzele și efectele păcatului

6. Doctrina despre mântuire

- Rolul pocăinței și al credinței în convertire
- Relația dintre credință și fapte

7. Doctrina despre Biserică

- Natura, rolul, lucrările și conducerea Bisericii.
- Actele de cult ale Bisericii: Botezul și Cina Domnului
- Slujbele în biserică

Bibliografie .

1. Sandru, Trandafir Doctrine biblice ale Bisericii, Editura Cultului Penticostal, Bucuresti, 1991
2. Sandru Trandafir, Dogmatica Bisericii lui Dumnezeu Apostolice Penticostale, Editura Institutului Teologic Penticostal, Bucuresti, 1993
3. Erickson, Milard J., *Teologie creștină*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 2004

C. 3. PNEUMATOLOGIE

1. Persoana Duhului Sfânt

- Atributele persoanei Duhului Sfânt
- Raportul dintre Duhul Sfânt și celelalte persoane ale Trinității

2. Simbolurile Duhului Sfânt

- Descriere, clasificare, argumentare biblică

3. Rosta Duhului Sfânt

- Descriere, clasificare, argumentare biblică

4. Botezul cu Duhul Sfânt

- Relația dintre botezul cu Duhul Sfânt și botezul în apă
- Scopul și importanța primirii botezului cu Duhul Sfânt
- Manifestări exterioare ale botezului cu Duhul Sfânt.
- Plinătatea Duhului Sfânt

5. Darurile Duhului Sfânt

- Descriere, clasificare, argumentare biblică
- Relația de interdependență dintre daruri
- Reglementarea folosirii darurilor Duhului Sfânt în Biserică

6. Lucrări de bază ale Duhului Sfânt

- Pocăința - descriere, argumentare biblică
- Nașterea din nou - descriere, argumentare biblică
- Botezul cu Duhul Sfânt - descriere, argumentare biblică
- Sfințirea - descriere, argumentare biblică

Bibliografie

1. Sandru, Trandafir Pneumatologie – sau Persoana Duhului Sfânt, Editura Institutului Teologic Penticostal, București, 1991
2. Bevere John, Duhul Sfânt – o introducere, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2014
3. Macchia Frank D., Botezați în Duhul, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2006
4. Pache Rene, Persoana și lucrarea Duhului Sfânt, Editura CLV, Geneva, 1993

C. 4. ISTORIA BISERICII

1. Întemeierea Bisericii Domnului Isus Hristos – perioada apostolică

- Cincizecimea și întemeierea bisericii.
- Contextul politic, filosofic și religios al apariției creștinismului.
- Biserica din Ierusalim și Biserica din Antiohia. Persecuțiile religioase din primele secole.
- Răspândirea creștinismului în Imperiul roman.

2. Rădăcinile penticostalismului în Biserica Primară

- Noul Testament despre botezul cu Duhul Sfânt
- Mărturiile unor “părinți ai Bisericii”: Irineu, Origene, Kyril din Alexandria, Augustin

3. Conciliile Bisericești:

- Conciliul de la Niceea (325), Constantinopol (381), Efes (431), Calcedon (451).
- Problemele mari dezbătute și evoluția crezului

4. Schisma din 1054. Cauze și implicații.

5. Reforma Protestantă

- Cauzele reformei protestante
- Reforma lui Martin Luther
- Reforma lui Uldrich Zwingli
- Reforma lui Jean Calvin
- Urmările reformei

6. Marea trezire spirituală penticostală de la începutul sec. al XX-lea

- Charles Parham în căutarea puterii apostolice
- Trezirea spirituală de la Topeka

7. Dezvoltarea mișcării penticostale în România

- Deschiderea primei biserici penticostale din România.
- Dezvoltarea mișcării penticostale și aria de răspândire
- Bisericile penticostale după cel de-al II-lea război mondial

Bibliografie

1. Sandru, Trandafir, Biserica creștină, evoluție și spiritualitate, Editura Institutului Teologic Penticostal, București, 1995
2. Sandru, Trandafir, Biserica penticostală în istoria creștinismului, Editura Institutului Teologic Penticostal, București, 1992
3. Andreiescu, Valeriu, Istoria penticostalismului românesc, vol. 1,2 Editura Casa Cărții, Oradea, 2012
4. Cairns, E. Earle, Creștinismul de-a lungul secolelor, Editura Societatea Misionară Română, Oradea, 1992

*Notă: Bibliografia pentru disciplinele de specialitate include manualele de Religie Penticostală cuprinse în **Catalogul manualelor școlare** valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.*

D. TEMATICA PENTRU DIDACTICA DISCIPLINEI ȘI METODICA PREDĂRII RELIGIEI

I. Religia ca disciplină de învățământ

1. Educația religioasă și finalitățile acesteia
2. Baza legislativă a predării religiei în școală

II. Dimensiunea educativ-formativă a predării religiei în școală.

III. Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice

1. Componentele curriculumului național: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferențiat, curriculum la decizia școlii/ curriculum în dezvoltare locală), programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare; alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module
2. Proiectarea curriculumului la decizia școlii/ curriculum în dezvoltare locală de tipul: aprofundare/ extindere/ opțional ca disciplină nouă; modalități de analiză a nevoilor specifice ale elevilor, modalități de selectare a CDS, modalități de dezvoltare a unei programe de CDS, exemple posibile pentru domeniul educației religioase
3. Competențele predării-învățării-evaluării la disciplina religie. Competențe generale, competențe specifice. Operaționalizarea competențelor
4. Programa școlară: structura programei școlare, utilizarea programei în proiectarea și realizarea activităților didactice; relația dintre programa școlară și manualul școlar
5. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare
6. Lecția. Tipuri de lecție

IV. Principiile didactice generale. Principii didactice specifice predării religiei: principiul hristologic și principiul eclesiologic

V. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare

1. Metode didactice: clasificare, caracterizare, metode de comunicare și asimilare a cunoștințelor/ metode de cunoaștere a realității religioase / metode fundamentate pe acțiune / metode moderne de predare – învățare / utilizarea metodelor centrate pe elev/ tehnicilor de învățare prin cooperare
2. Forme de organizare a activității didactice: caracterizare, clasificare
3. Forme de activitate extrașcolară specifice disciplinei religie și proiectarea acestora: cateheza, serbarea religioasă, vizitele și pelerinajele, expozițiile, cercurile pe disciplină, participarea la slujbele religioase
4. Mijloacele de învățământ utilizate în activitatea didactică: caracterizare, funcții, clasificare
5. Mijloace de învățământ specifice disciplinei religie: textul biblic, literatura religioasă, icoana, portretul, harta, mijloacele audio- vizuale, calculatorul etc
6. Utilizarea tehnologiei informației și comunicării, a platformelor educaționale și a softurilor în construirea unor medii active de instruire. Exemplificări pentru ora de religie

VI. Evaluarea procesului instructiv-educativ

1. Evaluarea de proces: obiective, caracterizare, funcții, tipologie. Specificul evaluării la ora de religie.
2. Metode de evaluare: caracterizare, tipologie.
3. Instrumente de evaluare: caracterizare, calități (validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate).
4. Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare.
5. Elaborarea probelor scrise: proiectarea testului docimologic, matricea de specificații.

6. Metode și instrumente complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a activității și comportamentului elevului).

VII. Consilierea și îndrumarea spirituală în cadrul educației religioase.

Notă: Bibliografia pentru didactica disciplinei de specialitate include planurile-cadru și programele școlare pentru disciplina religie valabile în anul școlar în care se susține examenul, disponibile pe site-ul <http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx>

Bibliografie

1. BĂDELIȚĂ, Ioan, *Principii și metode pedagogice în viața și activitatea Învățătorului Divin*, Ed. Little Lamb, Suceava, 2004
2. BOLOCAN, Carmen-Maria, *Catehetica și Didactica Religiei. Interferențe și deosebiri*, Performantica, Iași, 2005
3. CUCOȘ, Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Polirom Iași 1999
4. TIMIȘ, Vasile, *Religia în școală. Valențe eclesiale, educaționale și sociale*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004
5. PANOSCHI, Mihaela; LIȚOIU, Nicoleta; Pr. IORDĂCHESCU Nicolae, *Ghid de evaluare, Religie*, Aramis, București, 2001
6. ȘEBU, S., OPRÎȘ, M., OPRÎȘ, D., *Metodica predării religiei*, Ed. a II-a, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017;
7. TIMIȘ, Vasile, *Evaluarea - factor de reglare și optimizare a educației religioase*, Renașterea, Cluj-Napoca, 2003
8. BOCOȘ, Mușata, *Instruire interactivă*, Polirom, 2013
9. CIOLAN, L., 2008, *Învățarea integrată-fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași
10. CRISTEA, Sorin, *Dicționar de termeni pedagogici*, E.D.P., București, 1998
11. CUCOȘ, Constantin, *Pedagogie generală*, Ed. Polirom, Iași, 2000
12. PETRESCU, P., POP, V., 2007, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București
13. STOICA, Adrian (coord.), 2001, *Evaluarea curentă și examenele*, ProGnosis, București
14. CERGHIT Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
15. Programul național de dezvoltare a competențelor de evaluare ale cadrelor didactice (DeCeE), CNCEIP, Editura Euro Standard, București, 2008.